

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' אב תשע"ט | דף היומי בבלי: תמורה טז.

דף היומי בהלכה: מסעיף ז' עד סעיף ט'.

מוסר: שמירת הלשון פרק ב' 'ועוד יש' עד פרק ב' 'ואם מדבר'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

קידש על היין ואכל את הגביע | 'סדר הכנה': 'השנה נערכים לכינוס בסגנון שונה לחלוטין' | פתאום הגיע השכן שלי וקפץ לתוך הפח | 1692

חדשות דרשו

"הפעם אנחנו נערכים לכינוס בסגנון שונה לחלוטין": היערכות שיא לקראת המעמד הכביר 'סדר הכנה' בראשות מרגן ורבנן גדולי הדור שליט"א שיתקיים ביום חמישי השבוע

אחראי מערך השיעורים ב'דרשו' הרה"ג ר' נתן וינגרטן מספר על מה שצפוי השנה בכנס המיוחד

"לצדם השתתפו בכינוסי 'סדר הכנה' גדולי ראשי הישיבות, זקני המשגיחים ואישי חינוך נודעים, שכולם התגייסו למען מטרה אחת ויחידה, להכין את הבחורים לקראת עלייתם לישיבה גדולה, ולתת להם הדרכה ראשונית איך עליהם להתנהג בישיבה הגדולה, אילו אתגרים מצפים להם, באילו תחומים הם צפויים לחוות שינויים משמעותיים לעומת מה שהתרגלו בישיבה הקטנה ועוד ועוד".

הרב וינגרטן מסביר שבשנים קודמות אופיו של סדר ההכנה היה כזה, שגדולי ראשי הישיבות וזקני המשגיחים נשאו דברים בפני צעירי הצאן, והבחורים שהגיעו עם מחברות וכלי כתיבה האזינו בקשב רב, רשמו ראשי פרקים ואף קיבלו חוברת שהכילה את התכנים שנאמרו בכינוסים קודמים.

"הפעם אנחנו נערכים לכינוס בסגנון שונה לחלוטין", אומר הרב וינגרטן. "לצד השיחות שישמעו הבחורים מגדולי הדור שליט"א, יהיו גם מעמד של שו"ת, במסגרתו יקבלו גדולי ראשי הישיבות שאלות שנשלחו מבעוד מועד על ידי הבחורים, ויענו לבחורים בעניינים השונים שמלווים אותם בימים אלו, לקראת העלייה לישיבה גדולה.

יעקב א. לוסטיגמן

זה כבר הפך למסורת, ובכל זאת השנה צפויים חידושים משמעותיים. 'סדר הכנה' מבית 'דרשו' משתדרג ומקבל צביון שונה לחלוטין, תוך תשומת לב מירבית לכך שהמידע המועבר לבחורי הישיבות במסגרת זו, יהיה תועלתית יותר, והבחורים יוכלו ליישם אותו הלכה למעשה.

הרה"ג ר' נתן וינגרטן, אחראי מערך השיעורים ב'דרשו', ומי שמנצח על מלאכת ההכנה לקראת 'סדר הכנה', מספר על היערכות אינטנסיבית ועל שינויים משמעותיים שצפויים להיכנס השנה ב'סדר הכנה'.

"למעשה מדובר ביוזמה שיצאה לדרך לפני עשר שנים בדיוק", אומר הרב וינגרטן, "כאשר במרוצת השנים השתתפו במעמדים אלו מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, ומרן ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ, כמו גם גדולי הדור יבלחט"א אשר מפיחם אנו חיים, מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, ומרן ראש ישיבת סלבודקא הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א, אשר צפויים להשתתף במעמד המיוחד גם השנה.

במעגל סגור, כדי שהמשתתפים שיושבים קצת רחוק ומתקשים לראות את בימת הכבוד יוכלו לעקוב בלי שום קושי אחר הדיונים שיועברו במערכת הגברה איכותית.

”כמו כן הוכנה לכל בחור ערכה ייחודית עם ספר מתנה, ובנוסף כך של משנה ברורה במהדרות 'דרשו' בכריכה רכה, לצד ספר 'חידושי תורה' שבו יצויד כל בחור, וכמובן כיבוד קל ובקבוקי שתיה אישיים לכל משתתף”.

”כמו כן ייערך פאנל נפרד על ידי ראשי ישיבות נודעים, שינהלו דיון מקיף בנושאים שונים הקשורים לעולמו של הבחור העולה לישיבה הגדולה. כך גם החוברת שתוגש השנה למשתתפי הכינוס הודפסה מחדש, ותכיל בעז"ה מידע הרבה יותר מעשי, לאחר שכל החומר הונגש והורדנו אותו משפת הרעיון לשפת המעשה”.

עוד אומר הרב וינגרטן, כי ”הכינוס כולו יועבר גם למסכים

עניינא דיומא - תשעת הימים

'משנכנס אב': קניות, תפירה, נגינה, נסיעות - מה אסור ומה מותר?

מנהגים השייכים לכלל העדות, מכניסת ראש חודש אב - מדריך הלכתי מעשי | הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

והמטיב" מברכים אף בימים אלו (ביה"ל רכ"ג, ג). וכידוע, מרן החזון איש זצ"ל לא הייתה דעתו נוחה מחיפוש דירות בבין המצרים.

4. ניקוי הבית: יש להימנע מלנקות את הבית כרגיל בימים אלו (בפרט בירושלים ת"ו), אלא א"כ בשינוי, בהפחתת חומר הניקוי, ובוודאי שאין להשתמש בפוליש (מבריק) ולא לצחצח חלונות ופנלים (שו"ת שלמת חיים להגרי"ח זוננפלד זצ"ל ד, ד בשם הגר"ש מסלנט זצ"ל, ובאורחות רבנו ד, קל"ג בשם מרן החזון איש זצ"ל). במקום שיש ריבוי לכלוך - מותר, וכשיש תינוקות היושבים על הרצפה, מנקים כרגיל - שו"ת התעוררות תשובה ג, ל.

ב. נגינה:

נגינה אסורה, אפילו לפרנסה, ואף לפני גויים, אלא א"כ הוא נגן מקצועי שאין לו מה שיאכל (בן איש חי). העוסקים במקצועות המוזיקה - עיבוד, הלחנה, הקלטות - מותרים בצנעה. לדעת בעל אגרות משה, אין להשמיע מוסיקה, אף לא לקטנים שהגיעו לגיל חינוך (6 - 7). ונראה, שיש להימנע אף משירה בפה - אלא אם כן לצורך התעוררות בתפילה או בלימוד או למי שסרה ממנו חדות החיים, ובצנעה - דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל. המתפרנסים מלימוד נגינה, ויש להם הפסד ממון ואיבוד זמן הלימוד, אפשר להקל עד "שבוע שחל בו". ולעניין זה, אף לבני אשכנז, השנה, אין שבוע שחל בו תשעה באב (ראה פסקי תשובות ו, עמ' פ"א).

ג. נסיעות וטיולים:

ראוי להימנע, מנסיעות בדרכים או באמצעים שיש בהם סכנה, בפרט מטיסות שאינן הכרחיות (קובץ מבית לוי י"ג, עמ' כ"ב), פרט

"משנכנס אב ממעטים בשמחה" (תענית כ"ו). ואמרו חכמים (שם, ל): "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה", שנאמר: "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה" (ישעי' ס"ו, י).

מה הכוונה "ממעטים בשמחה" - האם אין שמחים כלל? לדעת משנ"ב עפ"י המג"א ודעת התוס' - "אין שמחים כלל". אמנם, לדעת רוב הפוסקים ממעטים רק בדברים שתיקנו חכמים, כדלהלן, ובכל אופן ובכל עת "פיקודי ד' ישרים משמחי לב" ו"עבדו את ד' בשמחה" (פרט ללימוד תורה ביום תשעה באב עצמו). ותמיד יש לקיים את מצוות הבורא יתברך, באהבה ובשמחת הלב, בשלימות.

א. איסור בנין של שמחה:

1. אין לצבוע, לסייד, לקשט (גבס, טפט), אפילו התחילו קודם ראש חודש (בא"ח דברים, ג). ואין שותלים נטיעות ופרחים לנוי, בגינות או באדניות. המשך שיפוצים לצורך מגורים הכרחיים - מותר עד תשעה באב אך לא לנוי והרווחה.
2. מותרים: תיקוני אינסטלציה, צביעה אחרי שריפה ר"ל, סיד עקב רטיבות או עובש (קובץ מבית לוי י"ג, עמ' כ"ג), התקנת דוד שמש, סורגים, טלפון נייד, התקנת מזגן בלי הגימור הסופי (שמעתי מהגרי"ש אלישיב זצ"ל).
3. אין חותמים חוזה על קניית או שכירת דירה א"כ בחשש הפסד או שמא יקדים אחר, ויחתמו על זיכרון דברים בלבד. ואין נכנסים לדירה חדשה א"כ בצורך גדול כגון מחמת שכירות יקרה, ובתנאי שיקדימו הכנסת חפצים לפני ר"ח (שו"ת לבושי מרדכי א, ק"א). וברכת "הטוב

לצורך מצוה או לקברי צדיקים (יום פטירת האריז"ל ה' מנ"א) או ביקור בארץ ישראל. זהירות מיוחדת בשימוש בטרמפים.

ד. שידוכים:

בני ספרד - נמנעים מראש חודש ממסיבה ורק עושים "וורט" (משמעות השו"ע תקנ"א, ב בן איש חי דברים ובכף החיים) בני אשכנז - מותרים בכיבוד קל בלי ריקודים ונגינה ונוהגים לשיר בפה (משנ"ב, ט"ז)

ה. קניות:

ממעטים במשא ומתן כולל קניית חפצים, בגדים, רהיטים אפילו שאינם טעונים שהחינו, ואפילו לצורך שימוש אחר ת"ב, ואפילו לא עבור קטנים (שמעתי מהגר"י פ"ש זצ"ל) - ובפרט לא תכשיטי זהב וכסף. אפילו לא נעלי "תשעה באב" א"כ אין אחרים, יקנו פשוטים (קרוקס) -הגר"מ פ"ש זצ"ל.

קניות מותרות:

- א. צרכי נישואין הסמוכים לאחר תשעה באב (משנ"ב, י"ד).
- ב. לצורך פרנסה, מותרת אפילו קניית רכב, ולברך שהחינו לאחר ת"ב (ברכב משפחתי מברכים "הטוב והמטיב", ברכה המותרת בימים אלו).
- ג. מצרכי מזון, כולל בשר (אין איסור מראית העין, שהרי אכילת בשר מותרת בשבת, סעודת מצוה וכו').
- ד. דבר אבד, כגון שהמחיר עלול לעלות או כשישנה הזדמנות חד פעמית (הגר"ש אלישיב זצ"ל), ועדיף לקנות ולבוא לקחת אחרי ת"ב.
- ה. מותר להזמין רהיט, ויש לקבלו אחרי ת"ב, הגיע לפני - יש לכוון שלא לזכות בו אלא לאחר ת"ב.
- ו. צרכי בריאות הגוף - מאוורר, משקפיים, שעון, הלבשה אישית, כשאינן יותר. ושמעתי מהגר"י פ"ש זצ"ל שעד שבוע שחל בו ת"ב עדיף לקנות לבנים וגרבים חדשים מאשר לכבס ישנים (לבני אשכנז).
- ז. קניית ספרים - מותרת, כל הנחוץ ללימוד, והוא הדין

ציצית תפילין ומזוזות (דעת מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל והגר"ש אלישיב זצ"ל).

ח. קניה ונתינת מתנות - כנראה מותר (לתקן שנאת חנם), פרט ליום ת"ב עצמו, ואמר לי הגר"ש אלישיב זצ"ל - "לא זר פרחים מפואר" ... מתנה לבר מצוה, ברית - נחשבים כ"דבר אבד", כי אם לא יתנו כעת אולי לא יתנו לעולם (הגר"י שורף שליט"א). מתנה ללידה עדיף להביא דבר לתינוק מאשר ליולדת (שמעתיה מהגר"י נויבירט זצ"ל)

ו. עשיית בגדים:

- אין לתפור, לסרוג, לרקום בבגד חדש, אפילו לא ייגמר קודם ת"ב (בן איש חי). איסור מיוחד בתפר או רקמה של שתי וערב (שבטלה אבן השתיה), מצוי בתיקוני גרביים. להגר"ע יוסף זצ"ל אין לעסוק אפילו לא בגזרות בבד. ויש מתירים (בצל החכמה ושבט הלוי).
- תופרת מקצועית שנמסרה לה העבודה לפני ר"ח, מותרת להמשיך ולתפור עד שבוע שחל בו (באור הלכה). והשנה אף לבני אשכנז אין שבוע שח"ב, ומותר אפילו במכונה ובמעשה אומן, אך להעביר ללקוחה אחרי ת"ב.
- תיקונים בבגד ישן: תפירת כפתור, קרע, טלאי - מותרים (כף החיים), אך אין ראוי לאגור את כל התיקונים המצטברים בשנה לימים אלו (הגר"מ פ"ש זצ"ל). אבל תפירת בגד מחדש אחרי פירוק, והפיכת חצאית מצד לצד - מוגדרת ככיבוס ואסורה (מרן החזון איש זצ"ל). מכפלת בבגד חדש - אסורה (כסיום בגד).
- וילונות כלי מיטה - מותר לתפור, כיון שאינם בגד. ומכל מקום אין לתלותם אלא כשיש צורך כגון: צניעות, הגנה משמש וכדומה (שמעתי מהגר"מ הלברשטם זצ"ל).
- אריגת גובלן, כיסוי חלות, שטיחונים - מותרת (שמעתי מהגר"ח פ"ש זצ"ל). מותר לנערות במחנה קיץ לעסוק בעבודות רקמה - הגרש"ז אויערבך זצ"ל בשלמי מועד עמ' תפ"ט והליכות שלמה עמ' תכו.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

”הייתם צריכים לשמוע כיצד יהודי בן שמונים מנגן את המילים ‘לימא מתניתין דלא כבן ננס’...”

ה'גישמאק' בלימוד של הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל

קטעים נבחרים מתוך הקונטרס המיוחד שיחולק אי"ה למשתתפי כנס 'סדר הכנה' של 'דרשו'

היה ר' שמשון מצליח באמצעות לימוד עיוני של שעה-שעתיים במסכת ברכות וכיו"ב, לחולל בהם את הבלתי ייאמן. הוא לא הסכים להידרש לשאלותיהם ולספקותיהם עד לאחר שקבעו יחדיו לימוד בעיון, והמאור שבתורה - החזירם למוטב. לרוב, שוב לא הטרידו אותם השאלות, והלבטים פסקו לייסר את מצפונם.

כך נענה פעם לבקשתו של יהודי קשיש, בעל בית כבן שמונים, וקבע עמו לימוד בחברותא. אותו יהודי - לפי מושגיו - ביקש שהלימוד המשותף יהיה בספרי הלכה, אבל ר' שמשון סירב ועמד על כך שהם ילמדו בצוותא דוקא גמרא. לאחר מכן, תיאר בערגה: "הייתם צריכים לשמוע כיצד יהודי בן שמונים מנגן את המילים 'לימא מתניתין דלא כבן ננס'..."

לפלוגי שנועץ בו על דרכי עבודת ה' אמר, כי בעבר הרחוב היה טהור יותר, וממילא גם לאנשים פשוטים היתה אחיזה חזקה ברוחניות, אולם במצב של הדורות האחרונים צריך לדעת העיקר זה הדף גמרא. (מתוך ואוהבי כצאת השמש בגבורתו)

פעמים רבות עמד הגר"ש פינקוס זצ"ל על כך, שהתפיסה היחידה של רוחניות המסוגלת להתקיים באמריקה השקועה מכף רגל ועד ראש ומבוססת בעומק מדמנת החומריות - יש רק לתורה. דברי תורה אינם מקבלין טומאה ומשפיעים בכל מקום. זו גם הסיבה לדעתו שאם כי אמת הדבר שצדיקים נשגבים מצויים כיום פחות ביחס לעבר, בשל קלקול הדור והשפעתו על הסביבה, הרי שתלמידי חכמים יש רבים ב"ה. משום שהדבר היחיד שהסביבה אינה יכולה לפגוע בו זה תורה.

כיוצא בזה היה מספר על "הרבה מקומות" שהוא מסתובב בהם (להשמיע מדברותיו ולהשיב לב ישראל לאבינו שבשמים), שבהם הוא נתקל לעיתים קרובות בשאלות שמפנים אליו בענייני אמונה. "ובכן" - אמר - "אני נוהג להקדים ולומר לשואלים: 'תבואו לישיבה ואענה לכם. ברחוב, אני לא מסביר!'"

ואמנם, גם במקרים קשים של אנשים שלא הצליחו במסגרות הרגילות לשוב בתשובה, למרות השתתפותם בכנסים ובהרצאות,

”ככה זה בשידוכים... מציעים הצעות שונות ומשונות, הרוב לא מצליח...”

מעשים קטנים עם תוצאות גדולות | סיפורים של 'אהבת חינוך' לימי בין המצרים

מלא בכך שאם כך סובבה ההשגחה העליונה, אז מתברר שאכן לא זה השידוך המיועד לבנו.

”כשעונים לי תשובה שלילית”, הוא אמר אז, ”אין בליבי שום כעס ואפילו לא אכזבה. ככה זה בשידוכים. מציעים הצעות שונות ומשונות, הרוב לא מצליח, אבל כל מה שאנחנו צריכים זאת הצעה אחת שכן תצליח בעזרת ה'.”

”דווקא כשמעכבים את התשובה, זה מעורר תחושות לא נעימות. כי אנחנו מסתובבים במשך ימים ולפעמים גם שבועות עם חוסר ודאות. אנחנו לא יודעים אם הברורים עדיין נמשכים,

מאת: יעקב לוסטיגמן

מספר א.ג. מבית שמש: יצא לי פעם להציע שידוך לבנו של חבר טוב, וכעבור ימים אחדים התקבלה תשובה שלילית ממשפחתה של המדוברת.

התלבטתי מעט כיצד לבשר את הבשורה הלא נעימה למשפחת הבחור, שדווקא כן היתה מעוניינת מאוד בשידוך המדובר. שוחחתי עם חברי ובעדינות הסברתי לו משפחת המדוברת סבורה שההצעה אינה מתאימה.

החבר קיבל את החדשות בצורה יפה מאוד, והביע ביטחון

זה נכון לגבי שידוכים, זה נכון לגבי הצעות עבודה, וזה נכון לגבי כל מצב אחר בחיים, שבו אדם אחר יושב ומצפה לתשובתך. זה היה סיפור קטן על הצעת שידוך שלא קרמה עור וגידים, אבל למדתי ממנה שיעור גדול וחשוב מאוד לחיים... אל תתיש את האחרים, אם יש בידך תשובה, ענה מיד, ובכך תקל על זולתך.

והאם להמשיך להמתין, או שמא כבר התקבלה ההחלטה והמשפחה סתם מתעכבת במתן מענה שלילי".

למדתי מדבריו שיעור חשוב מאוד: כשיש לך תשובה שלילית, אין שום סיבה לעכב אותה. העובדה שלך לא נעים לומר את ה"לא", אינה מצדיקה שתפיל ימים של ספקות וחוסר ודאות על הצד השני.

הסיפור היומי

"לפתע מגיע שכן נוסף, וגם הוא קופץ לתוך הפח כאילו היה זה מזרון מתנפח בפארק שעשועים"...

תושב רמת אלהנן שרצה לזרוק את האשפה למיכל שברחוב, ממש לא תכנן שגם המפתחות שלו יפלו פנימה. אבל מה שקרה בהמשך הפתיע אותו עוד יותר...

של אשפה. אם אפשר היה לצלם את ליבו, הוא היה צחור כשלג לאחר מעשה-החסד הגדול.

ילדים סקרנים מתחילים להתאסף, נותנים עצות, רעיונות, עד שאחד מהם, כבן 12.5, מחליט לרדת למטה ולחפש עבורי את המפתחות! השתוממתי לגודל ההקרבה, חששתי שאולי זה לא יהיה אחראי מצדי לאפשר לו לעשות זאת. אבל הנה אביו של הנער מגיע אף הוא, ונותן לו אישור לרדת לפח! השתוממתי מגודל המחווה והרצון לעזור. הנער נכנס לפח בעוד אני וקבוצת אנשים מלמעלה מכוונים אותו לכיוון שאליו נפלו המפתחות... שוכחים לגמרי שאנחנו רוכנים מעל פח אשפה...

מכוונים שמאלה וימינה, ואין... הילד מיזז בידי את האשפה מצד לצד... אבל המפתחות לא נמצאים!... הילד יצא...

אני אומר לילד שיבוא ביום ראשון כי ברצוני לתת לו מתנה על עצם הרצון! אבל הוא מניף את ידו בתנועת ביטול, לא רוצה שום מתנה!

בשלב הבא אני משיג מפתח רזרבי לבית מהשכן שלי ונכנס הביתה. לפתע מגיע שכן נוסף, וגם הוא קופץ לתוך הפח, כאילו היה זה מזרון-מתנפח בפארק שעשועים. ושוב... הסיפור חוזר על עצמו... אנחנו מביטים בו נפעמים, מכוונים אותו לכאן ולשם, והוא כמעט לא משאיר פינה ללא בדיקה, והמפתחות אינם... בחוץ השמש קופחת ובתוך הפח המלוכלך חום אימים, אני מבקש ממנו לצאת... הוא יוצא בלי מפתח, אבל עם שמחה בלב...

ואני - עומד בינתיים בצד, הפסקתי לחשוב על ההפסד הכספי ומתפלל לקב"ה ואומר לו: תראה כמה אנשים טובים יש בשכונה הזו! כמה אנשים רוצים לעזור! אנא השם תשמח אותם!

הסיפור התחיל בשעה 14:30, והסתיים 3 שעות מאוחר יותר, ללא הצלחה... (ואגב, חשוב לדעת שבתוך פחי הטמון הענקיים יש סולם! בו אפשר לרדת ולעלות, ושלא נצטרך!)

יום שישי, הכנות אחרונות לשבת קודש... השעה 14:30 בצהריים, ואני יוצא לזריקת פח "תמימה" אחרונה לפני השבת. ביד ימין, שקית פח-האשפה המלאה, ביד שמאל מפתחות הבית והרכב.

כיוון ששקית הפח היתה גדולה וכבדה, אז על מנת לזרוק אותה ל"טמון" ברחוב צירפתי את יד שמאל ליד ימין, והופ! הנפתי הכל לתוך הפח... ברם, בשל משקלה של השקית נמשכה גם יד שמאל, ולקחה איתה גם את המפתחות לתוך הפח הטמון...

הסיטואציה היא, שאני בעצם חסר-אונים מול הפח הענק הזה! נעול מחוץ לביתי בצהרי היום, תחת השמש הקופחת, וגם מפתחות הרכב בתוך הפח...

למרות הכל, אינני מאבד עשתונות, ומבקש עזרה ורחמים מהשם יתברך.

ברגע הבא אני מתעשת, ומביא מגב מחצר הבית... מבעד לפח הגדול אני רואה את השקית שזרקתי, ועם המגב אני מנסה לתפוס בידי של שקית הפח ולעלותה למעלה...

בשלב הזה מגיע שכן שנחלץ לעזרה באמירת תהילים להצלחת הוצאת השקית. הוא אומר תהילים ואני מנסה להרים את השקית הכבדה, ובאמצע הדרך... הידית נקרעת, והשקית נופלת חזרה. אני מנסה שוב, הפעם בידי השנייה, השכן מתחזק באמירת התהילים, והנה השקית עולה ועולה, עד ששינינו תופסים אותה!!! היא בידיים שלנו... אנחנו מוציאים את השקית הענקית מעבר לפח אבל אבוי! המפתחות אינם נמצאים שם... הם נפלו כנראה לתוך הטמון בעת הנפילה...

מגיע שכן אחר. "אולי אוכל לעזור", הוא אומר, ומוריד את הכובע ואת הז'קט ומסתער לעבר הפח עם הכלי היחידי שהיה לנו - המגב... חולפות להן 10 דקות, וגם הוא לא מצליח, ועוזב - לא לפני שהחולצה הלבנה שלו של שבת, מוכתמת בכתמים כתומים

נהג המשאית, יחד עם עוזרו, הרימו את הפח עם המנוף, והחלו בעדינות ובאיטיות לרוקן את האשפה לרצפה, והאשפה מתחילה ליפול. עמדנו מסביב עם פנסים, מבוגרים וילדים, כולם מנסים לתור בעיניהם אחר המפתחות, ואין...

בעודי מתלבט עם עצמי אם לשים כפפות ולהתחיל לחפש באשפה, אני מבחין לתדהמתי שנהג המשאית ועוזרו לובשים כפפות עבות, ומתחילים להזיז שקית-שקית הצידה... הרגשתי כאילו הם מחפשים את המפתחות שלהם!

כעבור 5 דקות פונה אליי הנהג, ומניף בידו את המפתחות! ולי נשאר רק לשאת עיניים לשמים, לומר תודה לנהג ולעוזרו, ולומר להשי"ת נתת לי 'מפתח ללב'!

אך הסיפור עדיין לא נגמר! ניגשתי לנהג ולעוזרו והודיתי להם בכל לבי, בירכתי אותם וביקשתי לפצות אותם על המאמץ הרב שהשקיעו, וביקשתי לתת להם סכום-כסף נכבד.

אבל הם התנגדו בכל תוקף לקבל תשלום! "לא עשינו את זה בשביל הכסף!" - הצהירו. כל ההפצרות לא עזרו. הם ברחו!

לאט-לאט כולם התפזרו, מלבד הנער שעזר לי מיום שישי ועד עכשיו. ביקשתי שוב לתת לו כרטיס-ספר מתנה, וגם סכום מזומן, אך הוא התנגד. חשבתי שאולי הוא מתבייש, והפעם לא אוותר, וממש דחפתי את המתנה לידיים שלו...

למחרת חזרתי הביתה ומצאתי בתיבת הדואר כרטיס-ספר ואת כל סכום הכסף שנתתי לנער...

אשריכם ישראל! אין לי מילה אחרת!

(מתוך גליון 'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן)

אני מקבל את הדין באהבה. מודה להשם ויודע שהכל לטובה. משתדל למחוק את הנושא ממחשבתי עד ליום ראשון, בו אפנה לחברת הביטוח, ולמוסך, ואטפל בכל מה שקשור בשחזור מפתחות הרכב... לאחר מכן אני פונה להכנות אחרונות לפני קבלת שבת המלכה.

במוצאי שבת, אחד הילדים של השכנים מעדכן אותי שמשאית הזבל עומדת להגיע ולרוקן את הפחים. אני מתקשר לעירייה, והמוקדנית אומרת לי: "תבקש ממישהו שיירד בסולם ויחפש לך"...

אני מסביר לה שכבר ניסינו כמה פעמים, ושאני זקוק לעזרה! היא מחליטה לשלוח הודעה למנהל התברואה. תוך 2 דקות הטלפון שלי מצלצל, והאחראי על התברואה בעיר שואל אותי מה הבעיה. אני מסביר שנפלו לי מפתחות יקרים... והוא מתקשר באותו רגע לנהג המשאית שאמור לאסוף את הפחים! הנהג עונה לו שהוא בדרך לבני ברק, ולשכונת רמת אלחנן, והמנהל מבקש ממנו להתקשר אליי כשיגיע, ולרוקן את תכולת הפח על הרצפה שליד הפח, על מנת שנחפש את המפתחות! הנהג מסכים, וכעבור 20 דקות אני מקבל ממנו צלצול ויוצא לכיוון הפח... השעה היתה בסביבות 11:00 בלילה. כשהגענו - חשכו עיניי. הפח, שביום שישי בצהריים היה מלא רק כרבע מתכולתו, היה עכשיו מלא וגדוש... חלשה דעתי... אם ביום ששי לא מצאנו, על אחת כמה וכמה עכשיו. ומלבד כל זאת, ביום שישי חיפשנו לאור יום, ועכשיו לילה... אמנם הבאנו פנסים (וכפפות ידיים), אבל באמת! זה נראה כמו לחפש מחט בערימת שחת - ועוד בחושך!

חמישה דברים שאולי לא ידעת עליהם

"לפני חמישים שנה לא שאלו האם מותר להתרחץ בתשעת הימים"

5 דברים שאולי לא ידעת, על ההבדל בין פעם להיות בהרגשת צער החורבן

אמר: "אף פעם לא שמעתי מישהו שיושב שבעה על אביו שואל שאלות כאלה". והוסיף ת"ח אחד וסיפר: "אני הייתי נוכח שמישהו שאל כך את הרב אלישיב, ואמר: "בזמנו לפני חמישים שנה לא שאלו שאלות כאלו" (שם).

3. היום לא מתאבלים כראוי, כי לא צועקים עלינו ז'יד ברחובות
התאונן מרן הגרא"ל שטיינמן ואמר: "פעם בתשעה באב היו מתאבלים הרבה. והסיבה היתה, כי היה מאד מר ליהודים באופן כללי. בחו"ל הילדים הגוים היו זורקים אבנים אחר היהודים, וקוראים אחריהם ז'יד וכו', ותמיד היו היהודים עצובים. וממילא בא לידי ביטוי בתשעה באב ובכל ימי בין המצרים. משא"כ היהודים

1. היום לא מבינים מה שפעם כל יהודי פשוט הבין
שאל אחד את מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א על מה שכתוב שו"ע שאסור להשאיר על השולחן סכין בזמן ברכת המזון, שמא אדם ידקור את עצמו - "הרי מעולם לא שמענו אדם שעשה מעשה כזה, זו הלכה מאוד מוזרה"?... אמר לו רבי חיים: "אנחנו מוזרים, ולא ההלכה. פעם כל יהודי פשוט היה מבין את חומר ענין חורבן ומאבד את עשתונותיו" (ע"פ 'קונטרס בין המצרים').

2. "לפני חמישים שנה לא שאלו שאלות כאלו"
כשהיו שואלים את מרן הגרא"מ שך זצ"ל האם היום כאשר מזיעים מאוד שמא יש להקל באיסור הרחצה בתשעת הימים,

בזמננו, ובפרט בא"י, לא מרגישים עצבות כדבעי, ולכן לא מתאבלים בת"ב כדבעי וצריך תיקון גדול בזה וכו' (צדיק כתמר יפרח).

4. אם יעשו קריעה, יצטערו יותר על הבגד מאשר על המקדש
בשו"ת משנה הלכות (ח"ו סימן קו) כתב ללמד זכות על כך שרבים לא נוהגים לקרוע קריעה כשבאים לכותל המערבי, כי משום אריכות הגלות כבר הורגלו, ואפילו רואים את ירושלים ומקום המקדש לא מתרגשים ואין להם עגמת נפש יתרה, וא"כ למה יקרעו? ואדרבא, אם יקרעו תהיה להם עגמת נפש על הבגד שנקרע ולא על המקדש וירושלים.

5. הסיבה להתפשטות המנהג ללבוש בגדי שבת בשבת חזון
בספר 'מועדים וזמנים' (ח"ה סי' שמ"ג) כתב לתת טעם לכך שבימינו התפשט המנהג ללבוש בגדי שבת בשבת חזון, כי פעם התעורר כל לב בבכי ודאגה על גלות השכינה וחורבן בית המקדש, ולא הסיחו דעתם מאבילות וצער גם בשבת, ולכן לבשו בגדי חול. אבל היום בעוונותינו הרבים נתייבשו כל הרגשותינו, ואין אנו מרגישים כלל גודל החורבן וצער בית ישראל והשכינה הקדושה שבגלות, ואין שום תועלת היום ללבוש בגדי חול. וא"כ אולי גם הרמ"א מודה שבמצב כזה עדיף ללבוש בגדי שבת משום כבוד השבת, ולכן היום נתפשט המנהג כן.

פרשת השבוע

סיפר מרן הגר"נ קרליץ שליט"א: "פעם הגיע לבי"ד יהודי שאינו שומר מצוות, שהסכים לקבל דין תורה. לאחר זמן פגשתי אותו והיה ניכר שהתחיל לשמור מצוות. שאלתי אותו מה השפיע עליו..."

וגם: כיצד יכול הדיין לדעת מי מבעלי הדין דובר אמת ומי דובר שקר?

"רבנו עמד על כך שצורת ישיבת הדיינים לא תהיה באופן המשדר ריחוק, ואמר: 'צריך שבעלי הדין ירגישו ששומעים אותם'. לכן לא הסכים שיהיה שולחן נפרד לדיינים, ועד היום הדיינים ובעלי הדין יושבים סביב שולחן אחד."

פעם נשאל רבנו: כאשר באים לבית הדין שני אנשים שנראים כראי שמים, איך אפשר לדעת מי הרמאי ומי דובר אמת? בתחילה שתק רבנו, אבל לאחר שהפצירו בו נענה ואמר: "ה' שם בפיו של הרמאי שיכשל בלשונו ויאמר טענות שיש בהן הודאת דין" (עי' פירוש הגר"א על הפסוק [משלי כב יב] "עיני ה' נצרו דעת ויסלף דברי בגד" - "עיני ה' שומרים את הצדיקים לבל ישכחו את הדעת, ודברי הרמאי הוא מסלף בכדי שיודע רמאותו"). שאלוהו: "ומה עושים כשזה לא קורה?". לאחר שתיקה ארוכה השיב רבנו: "במקרה כזה הדיין צריך לפשפש במעשיו ולעשות תשובה, בראותו שלא מסייעים לו מן השמים..."

(נשיח בחוקר' מתוך 'הליכות שני')

שְׁמַע בֵּין אֲחֵיכֶם וּשְׁפֹטֶתֶם צְדָק (דברים א טז)

סיפר רבנו הגר"נ קרליץ שליט"א: "לאחד הדיונים בבית הדין הגיע בעל דין שאינו שומר מצוות, שהסכים לקבל דין תורה. לאחר זמן פגשתי אותו, והיה ניכר עליו שהתחיל לשמור מצוות. שאלתי אותו מה השפיע עליו, והשיב: 'אמנם אף אחד לא דיבר איתי על כך, אבל כשראיתי איך מתנהל דין תורה, כיצד הדיינים שוקלים ודנים בזהירות רבה כל פרט ורק האמת עומדת בפניהם, הדבר הותיר בי רושם עז ולכן חזרתי בתשובה."

פעם נשאל רבנו, מדוע בבית דינו אין משתיקים את בעלי הדין כאשר הם עוברים את הגבול. נענה רבנו והשיב: "כאשר בעלי הדין שקועים בויכוח סוער, בלהט הויכוח נשמעים דברים רבים שלא נאמרו קודם. וככל שהם מדברים יותר, בדרך כלל ניתן לתפוס מי מדבר אמת ומי דובר שקר..."

שח חתנו של רבנו הראב"ד הגאון רבי שריאל רוזנברג שליט"א:

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הברון רוטשילד קידש על היין, ואז לקח את הגביע ו... אכל אותו

אבל כאשר כיבד אח"כ את הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל לעשות קידוש, הוא נטל את הגביע בידו והחל מתעמק במחשבתו למשך זמן מה...

מילא את הכוס, נטלה בידו והחל מתעמק במחשבותיו למשך זמן, עד שפתח וקידש עליה, ובירך בורא מיני מזונות על הכוס ואכלו... משיצא, שאלוהו מקורביו: ילמדנו רבינו, במה התעמק

כשהחזיק את הגביע בידו ולא קידש מיד?

ענה הגר"ח"ע: נתעוררתי לחשוב כיצד אחזיק 'מזונות' בידו ואקדש על יין, והרי בפת יש דין שצריך לכסותה בעת הקידוש כדי 'שלא יראה הפת בושתי' (עיי' או"ח רע"ט). ואף אם ב'מזונות' רבו המנהגים אם צריך לכסותם או לא, מ"מ כשהנני אוחזם ממשי בידו ודאי יש לחשוש שלא יראו בושתי.

שוב חזרתי לחשוב: הרי אם לא אקדש, יתבייש הברון רוטשילד! על כן אמרתי - מוטב שיראה ה'מזונות' בושתי, ולא רוטשילד...

(באר הפרשה דברים תשע"ה, מקובץ 'ישורון' שנת תרע"ב)

פעם ערך הברון רוטשילד קידוש לכבוד שמחה שהייתה במעונו, ואל הקידוש הוזמנו הרבה אנשים בראשות מאורי וגדולי הדור דאז.

יהיה בהיכנסם לאולם הגדול לא מצאו על השולחנות הערוכים אלא יין וגביעים לקדש בהם - ולא ידעו כיצד יקדשו, שהרי 'אין קידוש אלא במקום סעודה' (פסחים קא.), וכיצד יקדשו א"כ מבלי 'מזונות' על השולחן...

והנה הופיע הברון במלוא הודו ותפארתו, ניגש למקומו, כשעל ידו יושב הגאון הגדול רבי חיים עוזר זצוק"ל. נטל הברון את הגביע בידו, קידש על היין בברכת בפה"ג, ולאחמ"כ בירך 'בורא מיני מזונות' על... הגביע, ואכלו. ונתברר לכל כי הגביע הוא בעצמו 'בר אכילה', והוא ה'מזונות' כדי לצאת ידי קידוש במקום סעודה.

לאחמ"כ כיבד הברון את הגר"ח"ע שיקדש על היין. הגר"ח"ע

סיום מסכת בתשעת הימים - הטעמים והמנהגים השונים בקהילות ישראל

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

לששון ולשמחה ("שולחן מלכים", בפתחה אות טו).

טעמי המנהג

טעם המנהג מבואר בספרים, כדי להחליש כוחו של הס"מ, כמרמוז בר"ת בשמו: ס'יום מ'סכת א'ין ל'עשות, וכידוע שב' חדשים אלו, תמוז ואב, הם בחלקו של הס"מ שהוא שרו של עשו, לכן עושים סיום מסכת וסעודת מצוה להחליש את כוחו.

ב'חידושי הרי"ם" (עה"ת) מובא טעם אחר, לתקן את החטא של שנאת חינום שמחמתו חרב בית המקדש, וסעודת סיום מסכת של חברים השמחים זה עם זה היא היפך שנאת חינום ומתקנת את אותו החטא. ובעל ה'קדושת יו"ט' מסיגעט זי"ע אמר, שהמנהג שמסיימים מסכת ועושין סעודה בבשר ויין, כי חובה ומצוה עלינו לעשות "פועל דמיוני" על העתיד לבוא, שימים אלו יתהפכו

יש לומדים בכונה תחילה מסכת שיוכלו לסיים ולעשות סעודה, וכמו שכתב היעב"ץ בסידורו שאף הממהר לסיים לימוד ספר יותר מלימודו בשאר ימות השנה, הוא זריז ונשכר, שהקדים עצמו למצוה. וכך כתב בעל האריה דבי עילאי זי"ע בקונטרסו "אבני זכרון" (סי"א).

ב"שו"ת ר' ידידי טיאה וויל" (או"ח סי' לח) הביא מעשה מרבו הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע, שבשבוע שחל בו תשעה באב למד מסכת תענית במתכוון באיזה שעות ואח"כ היה סועד בבשר

כמה סיומים

יש מקומות שנוהגים לעשות הסיום לפחות ביום אחד מביני הימים שמר"ח ועד ט' באב, ויש נוהגים לעשות סיומים בכל יום מתשעת הימים כדי להוסיף שמחה של מצוה בימים אלו שממעטים בהם בשמחה.

המנהג בבעלזא שלא לערוך סיום אלא עד ז' באב, וכמובא ב"מגן אברהם" (סי' תקנד, סק"ט) שילדת נכון שתימנע מבשר ויין מז' באב ואילך מפני שבאותו היום נכנסו הגויים להיכל. וכן היה נוהג הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע ("דרכי חיים").

ויין. וכן העיד הגר"א סופר שזכר שבילדותו אצל אביו הגאון רבי שמעון סופר מערלוי זצ"ל נהגו ללמוד מסכת ובכוונה תחילה השאירו סוף המסכתא לימים שבין ר"ח לט' באב (קובץ "האוהל", תשי"ח).

סעודת הילולא בה' אב

רבים נוהגים לשלב הסיום עם סעודת ההילולא של רבינו האריז"ל שחל ביום ה' אב, וכמובא בספר "דברות חיים" שהרה"ק רבי ישכר בער מראדושיץ זי"ע נהג בכל שנה ביום ה' אב לעשות סיום מסכת ואכל סעודה של בשר ויין עם תלמידיו, וכך נהג ה'חקל יצחק' מספינקא זי"ע.

(להארות והערות ניתן לפנות למכון 'המנהג' במייל: hamenhog@gmail.com)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

* מי שיצא בשבת אל מחוץ ל'תחום' באונס, או בשגגה - אינו רשאי ללכת יותר מארבע אמות. ואם חזר לתוך התחום באונס, או בשגגה - דינו כאילו לא יצא כלל. ואם בהיותו מחוץ לתחום נכנס באונס או בשגגה לרשות היחיד - נחשבת כל רשות היחיד זו עבורו כארבע אמות. ואם יש רשות היחיד אחרת הצמודה אליה, דהיינו שלא מבדילה ביניהן רשות הרבים או 'כרמלית', נחשבת אף היא כחלק מארבע אמותיו.

* מי ששבת בעיר המוקפת בחומה או ב'עירוב', ויצא אל מחוץ לתחומה, וחזר לתוך העיר - אף אם יציאתו וחזרתו היו במזיד - נחשבת עבורו כל העיר כארבע אמות.

אתמול
למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

דייר המתגורר בבית קטן ולא השתתף ב'עירוב החצרות' - האם העירוב חל?

וכן בית שאין בשטחו ארבע על ארבע אמות, אינו נחשב כראוי לדירה; ואם אין ארבע אמות ברוחבו, אך מפאת אורכו יש בשטחו שש עשרה אמות רבועות, כשטח של ארבע על ארבע אמות - נחלקו הפוסקים אם ניתן להניח בו את פת העירוב; ויש שהכריע לחומר.

'עירוב חצרות' שלא השתתפו בו כל דיירי החצר, בטל. ודווקא דיירים הדרים בבית הראוי לדירה, אבל דייר הדר בבית שאינו ראוי לדירה, הימנעותו מהשתתפות בעירוב אינה מבטלת את העירוב. ואיזה מקום אינו ראוי לדירה? 'בית שער', דהיינו מקום המשמש כ'מבואה' (= 'לובי') לחצר, וכיוצא בו, שאף אם הוא מקורה ומוקף במחיצות, אינו ראוי לדירה, כיון שרבים עוברים דרכו.

[שו"ע שע, א, ומשנ"ב א רג; ביאורים ומוספים דרשו, 5, וראה שם, 2]

עיר שאינה מוקפת בחומה או ב'עירוב' - לענין מה היא מוגדרת כ'מקום אחד'?

ואם שבת בעיר שאינה מוקפת בחומה ולא בעירוב, וחזר לתוכה - אינו רשאי ללכת בתוכה יותר מארבע אמות. ומה שמדידת תחום אלפיים אמה נעשית גם בעיר כזו מקצה העיר, זהו משום שכל העיר מוגדרת כמקום שביתתו, והתחום נמדד מקצה מקום השביתה; אבל כדי להחשב כארבע אמות עבור החוזר מחוץ לתחום, עליה להיות מוקפת במחיצות כדן. ויש אומרים שגם עיר כזו נחשבת כארבע אמות עבור החוזר מחוץ לתחום.

[שו"ע תה, ח, משנ"ב לו, לח, מ רמא, וביה"ל ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 30]

מי שיצא בשבת אל מחוץ ל'תחום' במזיד, וחזר לתוכו, או שנכנס לרשות היחיד כלשהי - אף אם חזרתו או כניסתו נעשו באונס - אינו רשאי ללכת יותר מארבע אמות. אולם, אם אדם זה שבת בעיר המוקפת בחומה או ב'עירוב', וחזר לתוך העיר - אף אם גם חזרתו נעשתה במזיד - מכיון שבכניסת השבת שהה בעיר זו, נחשבת עבורו כל העיר כארבע אמות. ועם זאת, אינו רשאי לצאת לתחומה של העיר, כיון שמחמת יציאתו ממנה במזיד, אינה נחשבת עוד כמקום שביתתו, וממילא הפסיד את תחומיה.

המפליג בספינה בשבת ועומד על ראש התורן - היתכן שיעבור על איסור תחומין?

מקרקעית הים - כאשר יש בשטח הספינה ארבעה על ארבעה טפחים והיא ראויה להלך בתוכה, נחשב העומד בה כאילו הוא עומד בתחתית הספינה, ויש עליו איסור תחומין; ויש אומרים שגם באופן זה אין איסור תחומין, ובשעת הצורך ניתן להקל. ומי ששהה בספינה בזמן 'בין השמשות' של כניסת השבת, ויצא ממנה לאחר מכן - לדעת השולחן ערוך אסור לו לשוב לתוכה בשבת, ולדעת הרמ"א הוא רשאי לשוב לתוכה בשבת.

[משנ"ב תה, לא, וביה"ל ז, ד"ה הואיל; ביאורים ומוספים דרשו, 25; בהרחבה ע"פ המקור]

כפי שלמדנו, מקום הגבוה יותר מעשרה טפחים מהקרקע, אשר רוחבו פחות מארבעה על ארבעה טפחים - יתכן שאין בו איסור 'תחומין', משום שאינו ראוי להליכה; ובאיסור תחומין דרבנן ניתן להקל. ולכן, בספינה הנמצאת על פני המים, וגובה המים שתחתיה הוא יותר מעשרה טפחים - אין איסור תחומין; ומותר להפליג בה בשבת אף למרחקים גדולים. ואם גובה המים שתחתיה הוא פחות מעשרה טפחים, אך רגלי האדם שבתוכה עומדות בגובה של יותר מעשרה טפחים

באיזה מקרה נמצא היוצא אל מחוץ ל'תחום' בתחלופה מתמדת של ארבע אמותיו?

שטה - רשאי הוא ללכת בכל הספינה; משום שבשעה שגמרים את רגלו על מנת לפסוע, אזי בטרם יניחנה, הספינה מוציאה אותו מארבע האמות שעמד בהן - דהיינו, אותן ארבע אמות שהיו תחתיו בקרקעית הים בשעה שהרים את רגלו - ומכניסה אותו על כורחו לארבע אמות אחרות; וכן הדבר בכל פסיעה ופסיעה, כך שבכל עת הוא נחשב כמי שבהיותו מחוץ לתחום הוציאוהו על כורחו מארבע אמותיו והניחוהו בארבע אמות אחרות, אשר הוא רשאי ללכת בכל ארבע אמותיו.

[שו"ע תה, ז, ומשנ"ב כו, כט, ל, לא רלב]

בהמשך ובהתאם לכל האמור: מי ששהה בשבת בספינה הנמצאת בנמל שבתוך ה'תחום', והספינה הפליגה אל מחוץ לתחום, ונכנסה למים רדודים שגובהם פחות מעשרה טפחים - אם הספינה בנויה באופן שדינה כרשות היחיד, הריהו רשאי ללכת בכל הספינה, אף למרחק של יותר מארבע אמות; אך אסור לו לצאת ממנה.

ואם הספינה אינה רשות היחיד, הדין כך: כאשר הספינה עוגנת, הריהו רשאי ללכת רק בארבע אמותיו, (ואף לצאת מספינה עד למרחק של ארבע אמות ממקום עומדו). אך כאשר הספינה

ג' במנחם אב | רבי שמשון ב"ר פסח מאוסטרופולי הי"ד, בעל איגרת הקודש, דין ידן ועוד

ביום זה בפרעות ת"ח, נטבחו באכזריות הק' רבי שמשון מאוסטרופולי ובני קהילתו שבעיר פולנאה הי"ד. להלן מספר שורות מתוך הספר 'יוון מצולה', שחיבר תלמידו הגה"ק רבי נתן הנובר זצ"ל הי"ד: "והיה בתוכם איש אחד חכם ונבון ומקובל האלקי ושמו מוהר"ר שמשון מק"ק אוסטרופולי, ובא מלאך המגיד אליו בכל יום ולמד עמו סתרי תורה. ועשה המקובל הנ"ל פי' על הזוהר על פי קבלת מהאר"י ז"ל ולא זכינו שיבא להדפוס. ואמר לו המגיד לפי הגזיר' שיעשו תשובה גדולה שלא יבא כך הגזירה רעה. ודרש כמה פעמים בב"ה והזהיר לעם שיעשו תשובה על הצרה שלא תבא, וכן עשו תשובה גדולה בכל הקהילות, ולא הועילה כי כבר נחתם הגזירה רעה. וכאשר באו האויבים וצרים על העיר, נכנס המקובל הנ"ל לבית הכנסת ושלוש מאות בעלי בתים עמו, כולם חכמים גדולים וכולם מלובשים בתכריכין ובטליתו' על ראשיהם ועסקו בתפילה גדולה, עד שבאו האויבים לעיר ונהרגו שם כולם בבית הכנסת על אדמת קדש, הי"ד".

יארצייט:

ת"ח: רבי שמשון ב"ר פסח מאוסטרופולי הי"ד, בעל איגרת הקודש, דין ידן ועוד.
תקכ"ח: רבי יוסף בן ג'וייא זצ"ל, מחכמי צפת וירושלים, בעל טל אורות.
תקנ"ו: רבי שמואל ב"ר אברהם סאליר-שיינדלינגר זצ"ל, ראב"ד לבוב, בעל שם משמואל ועוד.
תש"א: רבי יצחק ב"ר מרדכי טברסקי זצ"ל, מסקווירא-בורו פארק.

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מותר להלשין על אדם הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

להתמנות לרואה חשבון ממשלתי הממונה על בדיקת ספרי חשבונות, שאם מוצא חריגה או העלמה עליו לדווח לשלטונות - באגרות משה כתב שמותר, כיון שגם אם לא יקבל על עצמו את התפקיד יהיה אחר שיבצע זאת, ונמצא שלא הזיק את אותו אדם בכך שקיבל את המשרה; וכיון שעיקר עבודתו היא רק לבדוק את פנקסי החשבונות שיהיו נכונים, ורק לפעמים מוצא מעלימי מס, וגם כשבא לעיין בפנקסים יש לו לתלות שהדיווחים נכונים, כי הנתבע מצהיר בפניו שהכל נכון - לכן אינו נחשב בזה כמזיק בעצם עבודתו; וכשכבר מצא אחד שפשע, הרי הוא כבר אנוס ומוכרח לדווח את האמת, וגם חייב לדווח מחמת שמינוהו לצורך כך, ויש בזה חילול ה'.

ובשו"ת שבט הלוי כתב שמעיקר הדין מותר ואינו נחשב מוסר, כיון שהמס נכלל בוודאי בגדר דינא דמלכותא דינא, וגם מה שמוסר אותו לרשויות הוא כיון שהוא ממונה על כך מטעם ונכלל בדינא דמלכותא - אך לכתחילה ראוי שלא לקבל משרה כזאת על עצמו, כי גם מסירה בהיתר אינה משנת חסידים.

בסעיף הנלמד היום (כלל ח' סעיף יב) כתב ה'חפץ חיים' כי לשון הרע על ישראל בפני נכרים חמור יותר מלשון הרע על ישראל בפני ישראל, כי מלבד בזיון כבוד ישראל וחילול ה', נגרמת בזה רעה גדולה יותר, כי הנכרי ממחר להאמין לדברי הגנאי יותר מאשר ישראל.

בביאורים ומוספים מרחיבים בסעיף זה בדיני 'מסירה', ומביאים אופנים שונים שבהם מותר למסור יהודי לשלטונות, כגון הרגיל להכות את הבריות, ואי אפשר להינצל ממנו באופן אחר. וכן, הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים - כתב המנחת יצחק שאחר שבי"ד התרו בו והזהירו אותו, מותר ואף מצוה למוסרו לשלטונות, משום שנחשב כרודף, וכ"כ בשו"ת תשובות והנהגות. ודעת הגר"נ קרליץ שאם בדרך כלל הוא זהיר אין למוסרו, אפילו אם בפעם הזו היה הדבר בפשיעה, אך אם מצוי שאינו זהיר יש למוסרו, והכל לפי הענין. וכן הבא לקבל רשיון נהיגה והראיה שלו אינה טובה, דעת הגר"ע יוסף שחייבים לדווח עליו, כדי שלא יפגע באחרים.

הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ אמר: כשאדם עובד את השי"ת, בכל יום לפי מעשיו הוא בונה את ירושלים ובית המקדש, יש בונה ביום אחד שורה שלימה, ויש מניח למשל לבנה אחת, עד שיהיה נבנה בשלימות במהרה בימינו. (זרע קודש - כי תצא ד"ה כי תבנה)

נשתדל להתאמץ ולהרבות בתורה ובמעשים טובים ונזכור שבית המקדש וירושלים נבנים על ידי מעשינו הטובים.